

"BABEȘ-BOLYAI" UNIVERSITY
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY

PhD Dissertation

SCIENTIFIC SUPERVISOR:

PROF. DORU RADOSAV, PhD

CANDIDATE:

FELICIAN VELIMIROVICI

CLUJ-NAPOCA

2014

"BABEȘ-BOLYAI" UNIVERSITY
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY

PhD Dissertation
(Summary)

THE CONDITION OF THE HISTORIAN AND OF HISTORICAL
DISCOURSE IN ROMANIAN SOCIETY, 1948-1989

SCIENTIFIC SUPERVISOR:

PROF. DORU RADOSAV, PhD

CANDIDATE:

FELICIAN VELIMIROVICI

CLUJ-NAPOCA

2014

Summary

The present dissertation does not represent a "radiography" nor a synthetic research able to provide an overview of the developments in such a complex area as the evolution of the historical science during the half-century communist dictatorship in Romania. Given the many shortcomings the researcher of this period inevitably faces - such limitations include limitations of bibliographic resources, restricted access to the archives of institutions which had produced historical knowledge under communism, the lack of working tools, sequential restitutions mandatory for such an approach, and so on - I believe that in the present moment yet a synthesis cannot be a realistic goal.

However, by realising this research which links together a set of themed, evenimental, chronological and biographical cutouts, I have tried to help deepening the knowledge of the condition of historical science, historiography and people called to serve it during the communist period. In this sense, I have investigated and exploited a wide range of historical sources of which, so far, a significant segment have still remained unstudied. Therefore, the topics that we discussed here need to be interpreted in the continuity of the interpretations currently available, together with them and not instead of them, towards the completion of the understanding of such a wide and complex domain of historical investigation.

The early postwar ("republican") years have represented for Romanian culture a period of extensive, profound and massive transformations, a phase conventionally designated through the generic formula of "cultural revolution". Both the traditional structures of the epistemic community of historians and the main characteristics of modern Romanian historical science – as they were structured during the first half of the twentieth century – were radically reconfigured in only a few years. Given the fact that even a feeble prewar intellectual marxist "tradition" was missing in our cultural space, political elites in Bucharest had no alternative but to embrace the Soviet cultural model - at least initially – totally, without discernment. Historical science, like other social sciences and humanities politically sensitive, was subordinated totally to the political interests and goals manifested by the ruling party on the moment. On the other hand, the fact that the political system itself has had an indisputable ideocratic nature, relying and leaning on a certain philosophy and a certain vision about the past that had to justify its own existence, the outcome which resulted has meant an even stronger ideological pressure exerted upon historians and historical discourse. Its extreme form was fixed and codified in the sole and mandatory manual pages of *Istoria RPR* coordinated by Academician Mihail Roller in its various editions that have followed between

1947 and 1956. Following closely and presenting in a dogmatic manner the ideas exposed by Stalin in his *History of the Communist (Bolshevik) Party of the Soviet Union (Short Course)*, Roller's manual was not an innovative piece in terms of theoretical, methodological or conceptual issues. The paradox of these Stalinist years, marked by a wide range of changes, excesses and pressures, was the fact that inside the historiographical epistemic community a relatively significant number of "former" professionals - scientists and academics formed before the Second World War - have managed to survive both physically and intellectually.

After Stalin's death in the spring of 1953 – and especially after the exclusion of Mihail Roller from the "historians' front" in 1954-1955 – the "formers" could take over (naturally, with the support given by Romanian policymakers) the managerial and control positions in their scientific field. In addition, some historians hitherto excluded from the professional field have been associated in various projects, and soon after they were gradually reintegrated in the newly reformed research institutes functioning in the main cities of the country. Note that the phenomenon represented a gradual and uneven development. Meanwhile, during the second half of the 1950s, these historians, along with their disciples and a number of youth returning from studies in the USSR, have focused their efforts to perform the task assigned by the first secretary of the CC of the RWP in December 1955: completing the draft of a massive treaty of the *History of Romania*. Devoid of clichés, distortions and mystifications strident in Roller's *History of the Romanian Peoples' Republic*, *History of Romania* has marked, during 1960-1964, a turning point towards a hybrid historiographical discourse, both Marxist and nationalistic. Being published in a time of reassessment, hesitation, uncertainty, a time full of comebacks and contradictions, the work is the first and only academic synthesis of national history published during the communist regime in Romania. Equally, it is one of the official historiographical works relatively moderate in terms of Marxist-Leninist or nationalistic excesses.

The first few years following the Ninth Congress of the Romanian Communist Party were, in terms of evolution and development of Romanian historical research, a period of unexpected intellectual and professional openings and possibilities. Conventionally, the period begins roughly around the years 1964-1965 (Gheorghe Gheorghiu-Dej's death can be seen as a symbolic landmark in this respect) and ends sometime around 1974-1976, after the publication of historical synthesis included in the Party's 1975 Program. Along with its extended version published a year later, this history describes the fundamental problems of both national history and Romanian Communist Party's history. I had dedicated Chapter III to this period as I have tried to identify - turning to examples, situations and concrete episodes

which had happened during those years - rather the limits of the so-called "liberalization" or "normalization" which cultural life presumably underwent in that period. In any case, at the end of the 1970s, it had become a pleasant memory to both historians and Romanian intellectuals in general. In terms of the legal framework regulating the functioning of the history-production institutions, a new process of centralization took place, similar in its essence to the one occurred during the first part of the 1950s, with the only difference that the second time the phenomenon had a more pronounced character. Just like during the "cultural revolution", party activists have booked on the one hand the right to monitor, control and censorship directly the historical knowledge creation process. On the other hand, unlike the age dominated by Mihail Roller and Leonte Rautu, the party activists turned themselves into historians and began to write national history, attacking all possible ages and problems of the past, starting from the Dacian antiquity to "the great accomplishments" era of Nicolae Ceausescu. Since January of 1977, their history flooded all higher education institutions in Romania, which were now obliged to introduce into their curricula general courses in order to familiarize all students with the main issues of the history of the country and of the Romanian Communist Party.

In the summer of 1980, the capital city of socialist Romania hosted the last major scientific event with international participation. For a RCP which has contributed significantly to its organization, the XVth International Congress of History was not primarily a scientific or intellectual event, but rather an opportunity to make international propaganda for the political regime presided by Ceaușescu. As seen clearly from the documents preserved in the archives of the former Central Committee of the RCP, the Romanian President was interested primarily to capitalize on his personal benefit the "successes" Romanian historians would obtain on an international stage. Like any ideological front militants, historians had to contribute too to strengthening of its halo of a "champion" of world peace. The few historians appointed to represent RSR, also had the task to persuade their foreign fellows, from a scientific perspective, about the just character of the official theses supported by Romanian historiography, especially regarding a number of sensitive historical issues. I present and discuss them in more detail in the second section of Chapter V.

In their essence correct, the notions of seniority and continuity, of cultural, ethnic, linguistic and political unity of the Romanian people have been simplified and distorted abusive, repeated obsessively and forth with a little disguised aggression during the regime's last decade. Just as the true authors of Stalin's *Short Course* have done in 1938, the newly established party historians active in Ceausescu's Romania have depleted brutally both

Marxist and the National traditions, caricaturizing the force-ideas that formed the foundation of modern Romanian national identity discourse, as it had been established since the second half of the eighteenth century. In Chapters IV and V of its volume written in the winter of 1976-1977, Romanian historian Vlad Georgescu has identified the most bizarre excesses of this new kind of narrative historiography, at first glance simultaneously nationalist and socialist. In fact, the official discourse settled during those years in central reviews such as *Annals of History* or *The History Review* was not a nationalist-socialist one, but just national-Stalinist: profoundly anti-scientific, anti-Marxist and - given its harmful effects on Romanian culture - finally even anti-patriotic.

The above-mentioned volume, which Vlad Georgescu has completed in the spring of 1977, marks the end of his professional career in Communist Romania and consecrates him as an anti-communist dissident. I have devoted the last chapter of my thesis to his personality and his exemplary work, unique in Romanian cultural landscape during Ceausescu: it was, indeed, the only historian who chose open opposition to the Romanian communist regime. Born in 1937 in Bucharest in a "bourgeois" family, Vlad Georgescu's adolescence and youth coincided both with the darkest years of Stalinism and the relative relaxation period that followed the death of Stalin. His biography, until the mid-1970s, is like any other, a "natural" one for an intellectual who lived in those times. After he gave a few benign notes to the *Securitate* in the 1960s, the historian-informant was abandoned by the structures and considered useless, a "reject" for the informative work. In the mid 1970s, feeling stalled in professionally, Vlad Georgescu chose to no longer just "see history" but to embrace dissent. Described in detail in the chapter six of the present work, the files kept in the archives of the former *Securitate* document in detail this episode in his life and its immediate consequences.

In choosing to describe, analyze and interpret institutions, personalities, issues, scientific journals and academic works of history published in communist Romania, I consider the interpretations I propose in this thesis capable to fill, to refine and to revise the understanding we may have about the condition of the historian and of his work prior to 1989, the functioning of the intellectual field and also the communist cultural policies and mechanisms for the production of knowledge working under dictatorship.

Selective Bibliography

PRIMARY SOURCES

A. Unedited.

I. The Archive of the National Council for the Study of Securitate`s Archives:

1. ACNSAS, Fond Informativ, Dosar nr. 195665;
2. ACNSAS, Fond Informativ, Dosar nr. 015155, vol. I, vol. II;
3. ACNSAS, Fond Rețea, Dosar nr. 041596, vol. I;
4. ACNSAS, Fond SIE, Dosar nr. 27085 (S39);
5. ACNSAS, Fond Rețea, Dosar nr. 041596, vol. I, vol. II, vol. III;
6. ACNSAS, Fond Penal, Dosar nr. 000038, vol. I, vol. II, vol. III, vol. IV, vol. V.

II. The National Archives of Romania – Fond CC al PCR, Secția de Propagandă și Agitație, 1949-1989.

B. Edited.

I. Volumes of documents:

1. Banu, Florian, *Aprilie 1964. „Primăvara de la București”. Cum s-a adoptat „Declarația de independență” a României?*, București, Ed. Enciclopedică, 2004;
2. Berciu-Drăghicescu, Adina, *Facultatea de Litere a Universității din București. 150 de ani de învățământ filologic românesc, 1863-2013*, București, Ed. Universității din București, 2013;
3. Berindei, Mihnea; Dobrințu, Dorin; Goșu, Armand, *Istoria comunismului din România. Documente Nicolae Ceaușescu (1965-1971)*, Iași, Ed. Polirom, 2012;
4. Chiper, Ioan, Anton, Mioara, *Instaurarea regimului Ceaușescu. Continuitate și ruptură în relațiile româno-sovietice*, București, Ed. Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2003;

5. Cătănuș, Dan, *A doua destalinizare. Gh. Gheorghiu-Dej la apogeul puterii*, București, Ed. Vremea, 2005;
6. Cătănuș, Dan, *Intelectuali români în arhivele comunismului*, București, Ed. Nemira, 2006;
7. Corobca, Liliana, *Epurarea cărților în România (1944-1964): documente*, București, Ed. Tritonic, 2010;
8. Mocanu, Marin Radu, *Cenzura comunistă (documente)*, București, Ed. Albatros, 2001;
9. Opriș, Ioan, *Istoricii și Securitatea*, 2 vol, București, Ed. Enciclopedică, 2004-2006;
10. Pavelescu, Alina, Dumitru, Laura, *P.C.R. și intelectualii în primii ani ai regimului Ceaușescu (1965-1972)*, București, Arhivele Naționale ale României, 2007;
11. Pleșa, Liviu, Neagoe-Pleșa, Elis, (editori), *Dosarul Ana Pauker. Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 30 noiembrie – 5 decembrie 1961*, București, Ed. Nemira & CNSAS, 2006, 2 vol. ;
12. Zainea, Ion, *Cenzura istoriei, istoria cenzurată: documente (1966-1972)*, Oradea, Ed. Universității din Oradea, 2006;

BIBLIOGRAPHY

I. Special works:

1. Afanas'ev, Iuri N., „The Phenomenon of Soviet Historiography”, în *Russian Studies in History*, Vol. 40, No. 2, Fall 2001;
2. Buculei, Toader, *Clio încarcerată. Mărturii și opinii privind destinul istoriografiei românești în epoca totalitarismului comunist*, Brăila, Ed. Libertatea, 2000;
3. Burcea Mihai, Bosomitu, Ștefan, „Mihail Roller – «fantoma roșie» a istoriografiei românești, disponibilă aici: http://www.militiaspirituala.ro/detalii.html?tx_ttnews%5Btt_news%5D=224&cHash=58fd6edbd38428cd7a7a0e15dba8fcd ;
4. Catalan, Gabriel, „Institutul de Istorie și Filozofie al Academiei RPR (1947-1951)”, în *Xenopoliana*, Tom VI, nr. 3-4, 1998;
5. Catalan, Gabriel, „Istoriografia română sub impactul modelului sovietic 1947-1955” în *Intelectualii și regimul comunist: istoriile unei relații. Anuarul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România*, vol. IV, Iași, Ed. Polirom, 2009,

6. Cătănuș, Ana-Maria, (ed.), *Sfârșitul perioadei liberale a regimului Ceaușescu: minirevoluția culturală din 1971*, București, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2005;
7. Cioroianu, Adrian, „Dilemele mimetismului istoriografic. Episodul Analelor Româno-Sovietice” în *Fațetele istoriei. Existențe, identități, dinamici. Omagiu academicianului Ștefan Ștefănescu* (ed. Tudor Teoteoi, Bogdan Murgescu, Șarolta Solcan), București, Ed. Universității din București, 2000;
8. Cioroianu, Adrian, *Ce Ceaușescu qui hante les Roumains. Le mythe, les représentations et le culte du Dirigeant dans la Roumanie communiste*, Éditions Curtea Veche, Bucarest, 2005;
9. David-Fox, Michael, „What Is Cultural Revolution?”, *Russian Review*, Vol. 58, No. 2 (Apr. 1999);
10. Deletant, Dennis, „Rewriting the Past: Trends in Contemporary Romanian Historiography”, în *Ethnic and Racial Studies*, (Jan. 1991), Vol. 14, No. 1;
11. Deliman, Ecaterina, *Socialismul și relațiile dintre națiunea socialistă română și naționalitățile conlocuitoare în țara noastră*, Cluj-Napoca, 1972;
12. Doboș, Dănuț, „Învățământul superior în regimul comunist. Universitatea din București 1945-1964” în *Arhivele Totalitarismului*, anul VIII, nr. 26-27 (1-2), 2000;
13. Enteen, George, “Marxists versus Non-Marxists: Soviet Historiography in the 1920s”, *Slavic Review*, vol. 35, no. 1 (Mar. 1976);
14. Ferro, Marc, *L’histoire sous surveillance. Science et conscience de l’histoire*, Paris, Calmann-Lévy, 1985;
15. Fitzpatrick, Sheila, „Cultural Revolution in Russia 1928-32”, în *Journal of Contemporary History*, Vol. 9, No. 1 (Jan., 1974);
16. Fitzpatrick, Sheila, „Culture and Politics under Stalin: A Reappraisal”, în *Slavic Review*, Vol. 35, No. 2 (Jun. 1976);
17. Fitzpatrick, Sheila, „Revisionism in Retrospect: A Personal View”, *Slavic Review*, Vol. 67, No. 3 (Fall, 2008);
18. Fürst, Juliane, „Prisoners of the Soviet Self? Political Youth Opposition in Late Stalinism” în *Europe-Asia Studies*, Vol. 54, No. 3 (May 2002);
19. Gabriel Moisa, *History, Ideology and Politics in Communist Romania*, Budapest, Eötvös Lorand University, 2012;
20. Georgescu, Vlad, *Politică și istorie. Cazul comuniștilor români, 1944-1977*, București, Ed. Humanitas, 2008;

21. Hitchins, Keith, *Mit și realitate în istoriografia română*, București, Ed. Enciclopedică, 1997;
22. Iacob, Bogdan Cristian, „Avatars of the Romanian Academy and the Historical Front: 1948 versus 1955” în *Stalinism Revisited* (ed. Vladimir Tismăneanu), Central European University Press, Bugapest-New York, 2009;
23. Iacob, Bogdan Cristian, „Un pact pentru eternitate. Intelectualii și partidul în 1964”, studiu disponibil online în revista LaPunkt, <http://www.lapunkt.ro/2014/05/01/un-pact-pentru-eternitate-intelectualii-si-partidul-in-1964/>;
24. Kellogg, Frederick, *O istorie a istoriografiei române*, Iași, Institutul European, 1996;
25. Maria Someșan, Mircea Iosifescu, „Modificarea structurii Universității în anii consolidării regimului comunist”, în *Analele Sighet. Anul 1948 – instituționalizarea comunismului*, București, Fundația Academia Civică, 1998;
26. Markwick, Roger D., *Rewriting History in Soviet Russia. The Politics of Revisionist Historiography, 1956-1974*, New York, Palgrave, 2001;
27. Mihalache, Andi *Istorie și practici discursive în România „democrat-populară”*, București, Ed. Albatros, 2003;
28. Mihalache, Andi, „Ideologie și politică în istoriografia română (1948-1965)” în *Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”*, XXXVI, 1999;
29. Mihalache, Andi, „Iluminismul transilvan în istoriografia perioadei 1948-1965”, în *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, nr. 4-5, 2000/2001;
30. Moisa, Gabriel, „Despre manipularea istoriografiei în comunism” în *Studii de istoriografie românească*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2008;
31. Moisa, Gabriel, *Istoria Transilvaniei în istoriografia românească, 1965-1989*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2003;
32. Moisa, Gabriel, *Istorie și politică în România comunistă*, Oradea, Ed. Universității din Oradea, 2008;
33. Moldovan, Grigore Claudiu, „Sovietization of Historiography during Cultural Stalinism. New Perspectives”, *Anuarul Institutului de Istorie “G. Barițiu” din Cluj-Napoca*, tom LI, 2012;
34. Müller, Florin, *Politică și istoriografie în România (1948-1964)*, Cluj-Napoca, Ed. Nereamia Napocae, 2003;
35. Ornea, Zigu, „O carte despre anii 1955-1960”, în *România literară*, nr. 3, 2001, articol disponibil online http://www.romlit.ro/o_carte_despre_anii_1955-1960/;

36. Papacostea, Șerban, „Captive Clio: Romanian Historiography under Communist Rule” în *European History Quarterly*, (SAGE, London, Thousand Oaks, CA and New Delhi), Vol. 26 (1996) ;
37. Petrencu, Anatol, *Învățămintul istoric în România (1948-1989)*, Chișinău, Ed. Știința, 1991;
38. Pleșa, Liviu, „Mihail Roller și stalinizarea istoriografiei românești” în *Annales Universitatis Apulensis Series Historica*, nr. 10/1, 2006;
39. Popa, Radu, „Arheologia română sub presiune. Activiști și securiști în templul lui Clio”, în 22, an I, 1990;
40. Scurtu, Ioan, „De la închisoarea Sighet la Academia R.S. România. Studiu de caz: Constantin C. Giurescu”, în *Arhivele Totalitarismului*, An XXI, nr. 78-79 (1-2), 2013,
41. Stan, Apostol, *De veghe la scrierea istoriei (Securitatea)*, București, Ed. Curtea Veche, 2012;
42. Stoica, Stan, *Istoriografia românească între imperativele ideologice și rigorile profesionale 1953-1965*, București, Ed. Meronia, 2012;
43. Țăranu, Liviu, „Vlad Georgescu în dosarele Securității”, în *Magazin istoric*, nr. 7, iulie 2008;
44. Velimirovici, Felician, „«De ce nu ți-ai văzut de istorie?» Bibliotecarul, sau despre opțiunea de a trăi în adevăr în România comunistă”, în *Politici culturale și modele intelectuale în România*, ed. Lucian Nastasă-Kovacs, Dragoș Sdrobiș, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2013;
45. Velimirovici, Felician, „Naționalism, romantism și socialism în revista «Lupta întregului popor»”, în *Arhivele Totalitarismului*, nr. 78-79, (1-2), 2013;
46. Zub, Alexandru, „Istoricul în fața duratei imediate: aportul ego-istoriei”, în *Istoria recentă în Europa. Obiecte de studiu, surse, metode*, București, 2002, Ed. Colegiul Noua Europă;
47. Zub, Alexandru, „Romania’s Sovietization: historiographical implications”, în *Sovietization in Romania and Czechoslovakia. History, Analogies, Consequences*, edited by Alexandru Zub & Flavius Solomon, Oldřich Tůma & Jiří Jindra, Iași, Ed. Polirom, 2003;
48. Zub, Alexandru, *Orizont închis. Istoriografia română sub dictatură*, Iași, Institutul European, 2000.

II. Memoirs:

1. Besançon, Alain, *Une génération*, Paris, Ed. Julliard, 1987;
2. Boia, Lucian, *Istoriile mele: Eugen Stancu în dialog cu Lucian Boia*, București, Ed. Humanitas, 2012;
3. Chaunu, Pierre, *L'historien dans tous ses états*, II, Paris, Perrin, 1984;
4. Ciachir, Nicolae, *Un istoric român ancorat în lumea contemporană. Evocări*, București, Ed. Oscar Print, 2003;
5. Constantiniu, Florin, *De la Răutu și Roller la Mușat și Ardeleanu*, București, Ed. Enciclopedică, 2007;
6. Georgescu, Titu *Tot un fel de istorie*, vol. I și II, Râmnicu-Vâlcea, Ed. Conphays, 2002;
7. Giurescu, Constantin C., *Cinci ani și două luni în penitenciarul din Sighet*, București, Ed. Fundației Culturale Române, 1994;
8. Giurescu, Dinu C. *De la Sovromconstrucții nr. 6 la Academia Română. Amintiri, mărturii*, București, Ed. Meronia, 2008;
9. Ioniță, Gheorghe I., *O viață, un destin. Istorii știute și neștiute*, București, Ed. Cartea universitară, 2007;
10. Khrushchev, Sergei, (ed.), *Memoirs of Nikita Khrushchev, volume 3 Statesman [1953-1964]*, The Pennsylvania State University Press, University Park, Pennsylvania, 2007;
11. Nora, Pierre, *Essais d'ego-histoire*, Paris, Ed. Gallimard, 1987;
12. Prodan, David, *Memorii*, ediție îngrijită de Aurel Răduțiu, București, Ed. Enciclopedică, 1993;
13. Rădulescu-Zoner, Șerban, *A fost un destin. Amintiri, mărturii, dezvăluiri*, București, Ed. Paideia, 2003;
14. Stan, Apostol, *Istorie și politică în România comunistă*, București, Ed. Curtea Veche, 2010;
15. Țugui, Pavel, *Istoria și limba română în vremea lui Gheorghiu-Dej*, București, Ed. Ion Cristoiu, 1999;
16. Zane, Gheorghe, *Memorii 1939-1974*, București, Ed. Expert, 1997;
17. Zub, Alexandru, *Oglinzi retrovizoare. Despre istorie, memorie și morală în România*, Iași, Ed. Polirom, 2003.

III. Party documents, articles and speeches given by Party leaders:

1. Ceaușescu, Nicolae, „Expunere cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului prezentată la plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. 1-2 iunie 1982”, în *Anale de istorie*, anul XXVIII, nr. 4, 1982;
2. Ceaușescu, Nicolae, „P.C.R. – continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste”, în *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 1, București, Ed. Politică, 1966;
3. Ceaușescu, Nicolae, *Raport la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român*, București, Ed. Politică, 1979;
4. Ceaușescu, Nicolae, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 19, București, Ed. Politică, 1980;
5. Ceaușescu, Nicolae, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 24, București, Ed. Politică, 1983;
6. Ceaușescu, Nicolae, *Cuvântare la Congresul al III-lea al educației politice și culturii socialiste, 17 august 1987*, București, Ed. Politică, 1987;
7. Ceaușescu, Nicolae, „Cuvântare la adunarea solemnă organizată cu prilejul aniversării a 65 de ani de la făurirea PCR”, în *Anale de Istorie*, nr. 3, 1986;
8. Ceaușescu, Nicolae, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 5, București, Ed. Politică, 1971;
9. Ceaușescu, Nicolae, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 6, București, Ed. Politică, 1972;
10. Ceaușescu, Nicolae, *România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste*, vol. 1, București, Ed. Politică, 1968;
11. *Congresul al II-lea al Partidului Muncitoresc Român*, București, Ed. de stat pentru literatură politică, 1956;
12. *Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român*, București, Ed. Politică, 1969,
13. *Congresul al XXII-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice*, București, Ed. Politică, 1962;
14. *Istoria Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice. Curs scurt*, București, Ed. P.C.R., 1946;

15. Lenin, Vladimir Ilici, *Opere complete*, vol. 26 (ediția a II-a), București, Ed. Politică, 1964;
16. Lenin, Vladimir Ilici, *Opere complete*, vol. 3, (ediția a II-a), București, Ed. Politică, 1961;
17. Stalin, Iosif V., *Despre materialismul dialectic și materialismul istoric*, București, Editura pentru literatură politică, 1954;
18. Stalin, Iosif V., *Opere*, vol. 13, Editura pentru literatură politică, 1952.

IV. Oral History Interviews:

1. Interviu cu Prof. Univ. Dr. Ioan Scurtu, realizat de autor în București, la data de 20. 10. 2009;
2. Interviu cu Prof. Univ. Dr. Șerban Papacostea, membru corespondent al Academiei Române, realizat de autor în București la data de 3 iunie 2010;
3. Interviu cu Acad. Prof. Univ. Dr. Camil Mureșanu, realizat de autor în Cluj-Napoca, la data de 20. 01. 2010;
4. Interviu cu Acad. Prof. Univ. Dr. Dinu C. Giurescu, realizat de autor în București, la data de 4. 12. 2009;
5. Interviu cu Prof. Univ. Dr. Zoe Petre, realizat de autor la data de 9.03. 2010;
6. Interviu cu Prof. Univ. Dr. Lucian Boia realizat de autor în București, la data de 13. 04. 2011.

V. Romanian Historiography from 1948-1989:

1. „Împotriva ideologiei burgheze a cosmopolitismului” în *Studii. Revistă de știință și filosofie*, Anul II, nr. 1, (1949);
2. “Dezbaterile privind macheta vol. II din tratatul «Istoria României»”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XIV, nr. 1, 1961;
3. „Consfătuirea istoricilor din R.P.R. (16-17 ianuarie 1953)”, în *Studii. Revistă de istorie și filosofie*, Anul VI, nr. 1 (ianuarie-martie 1953) ;
4. „Contribuția revistei «Studii» la dezvoltarea istoriografiei marxist-leniniste în România (cu prilejul împlinirii a 15 ani de apariție”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XV, nr. 6 (1962) ;

5. „Din partea comitetului de redacție. În legătură cu discuția privitoare la cartea tov. S. Știrbu: «Răscoala din 1821 și legăturile ei cu evenimentele internaționale»”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul X, nr. 4, 1957;
6. „Discuția publică cu privire la «iobăgia a doua în țările din centrul și răsăritul Europei» și «iobăgia a doua în Moldova și Țara Românească»”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XIV, nr. 3, 1961;
7. „Întâlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii de știință din domeniul istoriei. Obiective prioritare ale istoricilor români la al XV-lea Congres Internațional de Științe Istorice” în *Revista de Istorie*, tom 33, nr. 7-8, 1980;
8. „La semicentenarul Partidului Comunist Român”, în *Studii. Revistă de istorie*, Tom. 24, nr. 3, 1971;
9. „Lămurire” în *Studii. Revistă de istorie și filosofie*, nr. 3, an 2, 1949;
10. „Mesajul Peședintelui Nicolae Ceaușescu adresat participanților la cel de-al XV-lea Congres Internațional de Științe Istorice”, în *Revista de Istorie*, tom 33, nr. 9, 1980;
11. „Pentru aplicarea consecventă a teoriei marxist-leniniste în cercetările istorice”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XI, nr. 6, 1958;
12. „Problemele tratatului Istoria României. Sesiunea consacrată dezbaterii machetei volumului III”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XV, nr. 1, 1962;
13. „Știința istorică în fața noilor imperative” în *Revista de istorie*, tom 35, nr. 7, 1982,
14. Antip, Constantin, „Independența”, în *Magazin istoric*, Anul XVII, Nr. 2 (190), ianuarie 1983;
15. Ar. Pagu, „Analele Institutului de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul VIII, nr. 5-6 (septembrie-decembrie) 1955;
16. Berindei, Dan, „Cel de-al XV-lea Congres Internațional de Științe Istorice și participarea istoricilor români”, în *Revista de Istorie*, tom 33, nr. 10, 1980;
17. Berindei, Dan, „Memorii sincere sau dreapta măsură în judecarea trecutului (1)”, în *Dosarele istoriei*, An. IV, nr. 11 (39), 1999;
18. Bodea, Cornelia, Câdea, Virgil, *Transylvania in the History of the Romanians*, Boulder, Colorado, distributed by Columbia University Press, New York, 1982;
19. Ceaușescu, Ilie, „Partidul Comunist Român – continuatorul celor mai glorioase tradiții ale luptei pentru apărarea patriei” în *Lupta întregului popor*, nr. 2, 1986;
20. Ceaușescu, Ilie, „La început de drum” în *Lupta întregului popor*, nr. 1;
21. Ceaușescu, Ilie, „Oastea la români: 2000 de ani de lupte pentru apărarea gliei străbune, a libertății și independenței poporului” în *Lupta întregului popor*, nr. 2, 1984;

22. Ceaușescu, Ilie, „Unitatea – trăsătură definitorie a evoluției istorice a poporului român” în *Lupta întregului popor*, nr. 4, 1986;
23. Ceaușescu, Ilie, *Transilvania, străvechi pământ românesc*, București, Ed. Militară, 1988;
24. Chereșteșiu, Victor, Stănescu, Eugen, Ionașcu, Ion, „Despre dezvoltarea științei istorice din Republica Populară Română în deceniul 1944 – 1954, în *Studii. Revistă de istorie și filozofie*, anul 6 (iulie-septembrie 1954);
25. Ciocan, Rodica, „Orientări în istoriografia sovietică” în *Analele Româno-Sovietice*, anul I, nr. 4, (martie-aprilie 1947);
26. Constantinescu, Miron, Daicoviciu, Constantin, Daicoviciu, Hadrian, Lungu, Traian, Oprea, Ion, Pascu, Ștefan, Petric, Aron, Porțeanu, Alexandru, Smarandache, Gheorghe, *Istoria României*, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1969;
27. Constantinescu-Iași, Petre, „Cercetarea istoriei contemporane a României în anii puterii populare”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XV, nr. 6 1962;
28. Constantinescu-Iași, Petre, „Congresul internațional al istoricilor de la Roma din septembrie 1955”, în *Studii*, Anul IX, nr. 1, 1956;
29. Constantinescu-Iași, Petre, „Despre activitatea din domeniul istoriei și literaturii” în *Analele Academiei R.P.R.*, Seria C, Tomul I, Memoriul I, București, 1948;
30. Constantinescu-Iași, Petre, *Realizările istoriografiei române între anii 1945-1955*, București, Societatea de științe istorice și filologice, 1955;
31. Daicoviciu, Constantin, „«Istoria României», sarcină principală a istoricilor din patria noastră”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XIII, nr. 3, 1960;
32. Daicoviciu, Constantin, Stănescu, Eugen, „Problemele principale ale cercetării istoriei României în anii puterii populare”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul XV – 1962, nr. 6;
33. Edroiu, Nicolae, „Horea Rex Daciae. Semnificația internă și răsunetul internațional al marii răscoale populare din 1784” în *Lupta întregului popor*, nr. 2, 1984;
34. Georgescu, Titu, „Despre revista «Analele Institutului de istorie a partidului»”, în *Cercetări filozofice*, Anul VII, Nr. 3, 1960;
35. Giurescu, Constantin C., „Despre relațiile româno-egiptene și contribuția României la construcția canalului de Suez”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul X, nr. 1, 1957;
36. *Magazin istoric*, nr. 12/1977, nr. 10/1978, nr. 4, 6/1979, nr. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9/1980.
37. Maior, Liviu, „Cînd a răsunat tunicul lui Horea” în *Lupta întregului popor*, nr. 2, 1984;

38. Mureșan, Camil, „550 de ani de la înscăunarea lui Vlad Dracul pe tronul Țării Românești Muntenia. O viață dedicată luptei pentru apărarea independenței țării”, în *Lupta întregului popor*, nr. 4, 1986;
39. Mureșanu, Camil, „Amintiri dintr-un amfiteatru universitar” în *L-am cunoscut pe Academicianul David Prodan*, Zalău, Ed. Dacia Porolissensis, 2002;
40. Mușat, Mircea, „Războiul antihitlerist – războiul întregului popor” în *Lupta întregului popor*, nr. 2, 1985;
41. Mușat, Mircea, Ardeleanu, Ion, „600 de ani de la urcarea pe tron a domnitorului Mircea cel Mare”, în *Lupta întregului popor*, nr. 3, 1986;
42. Mușat, Mircea, Ardeleanu, Ion, „Vechimea și continuitatea în spațiul carpato-danubiano-pontic – Caracteristici fundamentale ale istoriei poporului român” în *Lupta întregului popor*, număr special, 1986;
43. Mușat, Mircea, Ardeleanu, Ion, *De la statul geto-dac la statul român unitar*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1983;
44. N. Adăniloiaie, N. Camariano, S. Iancovici, I. Neacșu, Al. Vianu, „Pe marginea lucrării tov. S. Știrbu: «Răscoala din 1821 și legăturile ei cu evenimentele internaționale»”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul X, nr. 4, 1957;
45. N. Huscariu, D. Rosenzweig, Gh. Diaconu, S. Safta, „Probleme de istorie generală în lucrarea profesorului S. Știrbu: «Răscoala din 1821» și legăturile ei cu evenimentele internaționale”, în *Studii. Revistă de istorie*, An X, nr. 4, 1957;
46. Oțetea, Andrei, „Centenarul Academiei Republicii Socialiste România”, în *Studii. Revistă de istorie*, Tom. 19, nr. 6, 1966;
47. Oțetea, Andrei, „Dezvoltarea științei istorice românești după 23 august 1944” în *Studii*, Anul XII, nr. 4, 1959;
48. Oțetea, Andrei, „Legământul lui Tudor Vladimirescu față de Eterie”, în *Studii. Revistă de istorie*, nr. 2-3, an IX (1956) ;
49. Oțetea, Andrei, „O nouă istorie a mișcării din 1821”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul X, nr. 2, 1957;
50. Panaitescu, Petre P., „Marea adunare a țării, instituție a orînduirii feudale în țările române”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul X, nr. 3;
51. Pascu, Ștefan, Ștefănescu, Ștefan (coord.), *Jocul periculos al falsificării istoriei*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1986;
52. Pascu, Ștefan, Mușat, Mircea, Constantiniu, Florin, „Falsificarea conștientă a istoriei sub egida Academiei Ungare de Științe”, în *Anale de istorie*, anul XXXIII, nr. 2, 1987;

53. Pascu, Ștefan, „Cu privire la istoria poporului român” în *Lupta întregului popor*, nr. 3, 1985;
54. Popescu-Doreanu, Nicolae, „Cursul scurt de istorie a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, călăuză strălucită pentru tânăra noastră știință a istoriei”, în *Studii. Revistă de istorie și filosofie*, anul 3, nr. 1 (ianuarie-martie 1950) ;
55. Popescu-Puțuri, Ion, „15 ani de realizări remarcabile în dezvoltarea științei istorice românești”, în *Anale de istorie*, anul XXVI, nr. 3, 1980;
56. Roller, Mihail, *Probleme de istorie. Contribuții la lupta pentru o istorie științifică în R.P.R.*, București, Ed. Partidului Muncitoresc Român, 1951;
57. Roller, Mihail, (coord.), *Istoria R.P.R.*, București, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, 1952;
58. Roller, Mihail, „Realizări și sarcini noi pe tărâmul științelor istorice” în *Studii. Revistă de istorie și filozofie*, nr. 4, 1949;
59. Roller, Mihail, „Sarcini noi în studiul istoriei României”, în *Studii. Revistă de istorie și filozofie*, nr. 1, 1949;
60. Roller, Mihail, „Pe drumul revoluției noastre culturale” în *Lupta de clasă*, seria a V-a, nr. 2, octombrie-decembrie 1948;
61. Sadoveanu, Mihail, „Uniunea Sovietică – muncă, demnitate, forță” în *Studii. Revistă de istorie și filosofie*, nr. 4, an 2, 1949;
62. Stanislav, Emanoil, „Lupta întregului popor pentru apărarea patriei de la geto-daci până în contemporaneitate” în *Lupta întregului popor*, număr special, 1986;
63. Stoicescu, Nicolae, Hurdubețiu Ion, *Continuitatea daco-romanilor în istoriografia română și străină*, București, Ed. Politică, 1984;
64. Știrbu, Solomon, „Recenzia unei pretinse recenzii (Răspuns lui A. Oțetea)”, în *Studii. Revistă de istorie*, Anul X, nr. 3, 1957;
65. Știrbu, Solomon, *Răscoala din 1821 și legăturile ei cu evenimentele internaționale*, București, Ed. de stat pentru literatură politică 1956;
66. Tudor, Gheorghe, „Oastea geto-dacilor – factor activ în lupta împotriva cotropirii străine, pentru libertate și independență” în *Lupta întregului popor*, nr. 1, 1986;
67. Udrea, Traian, „Despre unele probleme privind știința istorică în RPR”, în *Studii*, Anul 8, nr. 1 (ianuarie-februarie) 1955;
68. Zahariade, Mihail, „Sîntem aici dintotdeauna. Formarea poporului român” în *Lupta întregului popor*, nr. 4, 1987;

69. Zub, Alexandru, *De la istoria critică la criticism*, București, Ed. Academiei RSR, 1985;

70. Zub, Alexandru, *Istorie și istorici în România interbelică*, Iași, Ed. Junimea, 1989.

VI. Dictionaries and Encyclopedias:

1. Cătănuș, Dan, (coord.), *România 1945-1989. Enciclopedia regimului comunist. Instituții de partid, de stat, obștești și cooperatiste*, București, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2012;
2. Courtois, Stephane (coord.), *Dicționarul comunismului*, Iași, Ed. Polirom, 2008;
3. *Great Historians from Antiquity to 1800. An International Dictionary* (Lucian Boia Editor-in-Chief), Greenwood Press, Westport, 1989;
4. *Great Historians of the Modern Age. An International Dictionary*, (Lucian Boia Editor-in-Chief) Greenwood Press, Westport, 1991;
5. Neagoe, Stelian, *Istoria Guvernelor României*, ed. a II-a revizuită și adăugită, București, Ed. Machiavelli, 1999;
6. Rusu, Dorina N., *Dicționarul membrilor Academiei Române 1866-2010*, ed. a IV-a revăzută și adăugită, București, Ed. Enciclopedică, 2010;
7. Rusu, Dorina N., *Istoria Academiei Române în date (1866-1996)*, București, Ed. Academiei Române, 1997;
8. Ștefănescu, Ștefan (coord.), *Enciclopedia istoriografiei românești*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1978.